

Predslov

Vážený čtenáři,

dostáváte do rukou knihu, kterou napsal erudovaný odborník mediátor František Kutlík. Tentokrát se soustředí na téma spojené s mezigenerační mediací, tzv. „seniorskou mediací“. Je autorem řady knih o mediaci a je jedním z prvních, který se tomuto tématu věnuje v tak komplexním pohledu. Respektuje fakt, že společnosti stárnou a že skupina seniorů reprezentuje stále větší procentní podíl v populaci. A to nejen na Slovensku a v Čechách, ale i v Evropě a na světě.

Tento rychle rostoucí trend nejdříve dokládá řadou příkladů, statistických dat a analýz téměř ze všech oblastí života společnosti. Dále upozorňuje, že fenomén „stárnutí“ má jak pozitivní, tak negativní důsledky. Přináší řadu výzev pro odborníky: lékaři a vědci pracují na objevech podporujících prodloužení aktivního života jak nejdéle je to možné, turistické kanceláře nabízejí cestování pro starší ročníky. Rostoucí volný čas seniorů již pobízí podnikatele k nabídce předmětů a služeb pro tuto skupinu. Starosti mají ekonomové, kteří hledají zdroje na uspokojení těchto nabídek a větší nárůst výdajů na důchody. Je tu však i řada složitých situací právě pro seniory, např. jak využívat a pracovat s novou technikou, počítači či mobily, které se staly v 21. století běžnou součástí života mladších generací. Je to i stoupající počet dříve neznámých situací: jak získat či udržet si práci, protože požadavky při nábore pracovníků a hodnocení spolupracovníků jsou soustředěny zejména na mladé a vzdělané ročníky. Je to i život osamocených jedinců či stárnoucích dvojic, bez obvyklého zázemí dříve běžné velkorodiny, kde vedle sebe žily mnohé generace a vzájemně si pomáhaly a podporovaly se. Množí se počet potomků, kteří se o rodiče a prarodiče nechtějí starat.

Současné životní tempo se soustředí na rychlost, výkonnost, mládí, na osobní rozvoj a individuální růst, méně na sdílení a spolupráci. Opomíjí se možnost využívat znalce tradic a rituálů pro udržení dobrých vztahů v rodině či dávat pozitivní vzory těm nejmladším. Málo je zdůrazňována pracovní zkušenost starších a jejich schopnost vidět věci v širším kontextu.

Mediátor František Kutlík klade důraz na důsledky analýz mezigeneračních střetů a interakcí, a ukazuje, že mnohdy se generace shodují, ovlivňují, doplňují a vzbuzují respekt, ale jinde vznikají třecí plochy a konflikty. Také upozorňuje na společenský jev, který přináší vůči stárnoucí populaci řadu negativních postojů, stereotypů a předsudků. To se odráží jak v životě rodin, tak i v zaměstnání, při jednání se sousedy, apod. Tyto nové a vážné situace budou potřebovat řadu nových technik, postupů a způsobů jak řešit mezigenerační konflikty.

Protože pracuje dlouho jako mediátor v různých oblastech naší společnosti, zdůrazňuje důležitost rozvoje mediace mezi generacemi. Velmi fundovaně se věnuje cílům, možnostem a

zásadám seniorské mediace. Sleduje trendy a základní modely, formy a standardy a soustředí se i na komunikační styl a dovednosti mediátora právě v této velmi specifické oblasti. Seniorskou mediaci sleduje a uplatňuje na pracovištích, v rodinných firmách, v sousedských sporech, ve zdravotnictví, ve spotřebitelských sporech, v terminálních stádiích života a zdůrazňuje i důležitost mediace jako prevence před kriminalitou, protože staří jsou často oběťmi právě pro snížení aktivity a vitality. Vše dokládá a doplňuje konkrétními příklady ze života, které sám zažil či slyšel ve světě. Velký důraz klade i na existenci etického kodexu seniorského mediátora a i zde uvádí řadu příkladů.

Autor sleduje jevy, techniky a styly v souvislostech, v širším kontextu, což zdůrazňuje kvalitu knihy. Seniorskou mediaci vidí jako „nový životní styl, který polidšťuje spory a konflikty, které k životu patří“. Kniha je velkou inspirací pro mediátory a zájemce o práci v oblasti mezilidských vztahů a řešení konfliktů.

Tatjana Šišková,

zakladatelka Asociace mediátorů ČR, z.s.,

mediátorka a lektorka mediace